

Sfeerverslag onderdompeling Kentalis

27 juni 2024, Sint-Michielsgestel

In dit sfeerverslag een doorkijkje naar het verloop van een informatieve presentatie en onderdompeling van het projectteam Domein aan de Dommel (DADD) door het communicatieteam Zuid-West Kentalis.

Inleiding

Op een donderdagmiddag komt het projectteam DADD samen in het hoofdgebouw. Het communicatieteam wonen en dagbesteding Brabant geeft ze een presentatie over de cliënten die beschermd wonen en werken op het terrein aan de Dommel.

Informatieve presentatie

De speciale woongroepen in St. Michielsgestel zijn voor mensen van alle leeftijden die doof/doofblind zijn en/of een communicatief meervoudige beperking (CMB) hebben. Doofblind betekent dat iemand een gecombineerde beperking heeft in doof/slechthorendheid en blind/slechtziendheid.

De bewoners van Kentalis hebben onder andere problemen in communicatie, oriëntatie en mobiliteit en het ontvangen van informatie. Daarom zijn vaak andere communicatievormen nodig dan gesproken taal om elkaar te begrijpen, zoals lichaamstaal, geschreven taal, tactiele (voelbare) signalen en gebaren. Zo worden bijvoorbeeld vaak concrete voorwerpen gebruikt om een activiteit aan te geven.

Alle bewoners van de speciale woongroepen ontvangen specialistische behandeling op maat. Het is een voortdurend leerproces, waarbij het enerzijds gaat om het overbrengen van informatie en anderzijds om het begrijpen wat de cliënten proberen te vertellen. Hoe leg je bijvoorbeeld aan iemand uit die niet (goed) kan zien en horen dat je samen een rondje gaat wandelen? Of hoe legt een bewoner met een CMB uit aan de begeleider dat hij/zij zich niet lekker voelt?

Met maatwerk en geduld kunnen de begeleiders van Kentalis heel ver komen in hun communicatie met de cliënten. Dit geeft de cliënten houvast en rust en de mogelijkheid om zo zelfredzaam mogelijk te leven.

Ervaringsoefening

Om te ervaren hoe het is om doofblind te zijn krijgt de helft van de groep een geluidsdichte koptelefoon en blinddoek of bril met zeer beperkt zicht op. De andere helft speelt een begeleider. Op een tafel staan bekers, een fles water, cola en bord met koekjes. De opdracht luidt: "Kijk maar hoe je dit aanpakt".

Iedereen komt met creatieve oplossingen om te communiceren met de 'cliënt'. Sommige proberen met handgebaren de 'cliënt' duidelijk te maken dat ze gaan eten en drinken. Een 'cliënt' schenkt zelfs zijn eigen drinken in. Andere 'cliënten' blijven zitten en krijgen een bekertje met wat drinken en een koekje aangereikt.

Na een tijdje mogen de 'cliënten' weer zien en horen en ze delen hun ervaringen. Sommige vonden het eenzaam om niets te kunnen zien of horen. Je zit in je eigen bubbel en weet niet wat er om je heen gebeurt of gaat gebeuren. Zeker als je moet wachten en je 'begeleider' je even loslaat, komt die nog wel terug? De aanwezigen valt ook op dat degenen die doofblind waren, niet probeerden te praten, terwijl ze dat wel konden. Hoe voelde raar om te praten als je jezelf niet kunt horen.

Een van de 'begeleiders' in de oefening merkt op dat het lastig is om iemand die doofblind is een keuze te geven. Hoe vraag je aan iemand die doofblind is of ze willen eten of drinken? En wat voor drinken of eten ze zouden willen? De medewerkers van Kentalis wijzen op de vormen van de flessen en de mogelijkheden om de reuk in te zetten. Door de flessen te voelen had de 'cliënt' zijn/haar drinken kunnen kiezen, maar dan moet die persoon natuurlijk wel weten hoe bijvoorbeeld een colafles voelt.

In een tweede ervaringsoefening wisselt de groep van rol als 'cliënt' of 'begeleider'. Deze keer moet iedereen een stukje lopen en een trapje op en af. Vervolgens moeten ze met een sleutel een pakketje uit een brievenbus halen. Ook deze ervaringsoefening wordt uitgebreid nabesproken.

Autisme

Na een korte pauze met lunch krijgen de aanwezigen nog een korte presentatie over Autismespectrumstoornissen (ASS). Dit is een bijkomende beperking die veel voorkomt bij bewoners van Kentalis. Autisme is het gevolg van een stoornis in de hersenen, waardoor mensen met autisme informatie op een andere manier verwerken dan de doorsnee wijze. Zo vinden mensen met autisme het moeilijk om verder te kijken dan de letterlijke werkelijkheid, kijken veel naar details en vinden het moeilijk om het geheel te overzien. Met een aantal spelletjes ervaren we hoe het is om autisme te hebben.

Afsluiting

De medewerkers van Kentalis bedanken het projectteam voor hun enthousiasme, interesse en goede vragen die zijn gesteld. Andersom worden de medewerkers van Kentalis bedankt voor hun tijd en ze krijgen complimenten voor de opzet van de onderdompeling. Iedereen kletst nog even na over de dag.

Het projectteam neemt alle inzichten van deze dag mee in de ontwikkeling van het nieuwe DADD, om optimaal aan te sluiten op de behoeften van zowel de cliënten van Kentalis als de nieuwe bewoners en bezoekers. Bijvoorbeeld door op het terrein gebruik te maken van geleidelijnen, contrasterende kleuren en verschillende soorten ondergrond. Daarnaast kunnen voorwerpen of standbeelden bij voorzieningen worden geplaatst, zodat cliënten kunnen voelen wat er te doen is, zoals een kopje bij de horeca.